

Komentár k pojmu nebezpečná udalosť

Inšpektori práce sa v praxi často stretávajú s nepochopením významu pojmu nebezpečná udalosť a s neplnením povinností, ktoré má zamestnávateľ v súvislosti s týmto pojmom.

V zákone NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 124/2006 Z.z.) je nebezpečná udalosť definovaná v § 3 písm. j) ako udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie zamestnanca, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia.

Pod pojmom zamestnanec by sa v tomto prípade mal chápať akýkoľvek zamestnanec, ktorý sa nachádzal v čase vzniku nebezpečnej udalosti na pracovisku.

V definícii pojmu nebezpečná udalosť a aj v nasledujúcich citovaných ustanoveniach zákona je potrebné upriamiť pozornosť na slovo ohrozenie. Ohrozenie je definované v § 3 písm. f) zákona č. 124/2006 Z.z. ako situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené. Ďalej je potrebné brať do úvahy ustanovenie § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 124/2006 Z.z., podľa ktorého je zamestnávateľ povinný zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami. Na toto ustanovenie zákona nadväzuje ustanovenie § 6 ods. 1 písm. f) zákona č. 124/2006 Z.z., podľa ktorého zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný odstraňovať nebezpečenstvo a ohrozenie, a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, vykonať opatrenia na ich obmedzenie a pripravovať opatrenia na ich odstránenie. Všetky vyššie uvedené ustanovenia zákona majú spoločný menovateľ, ktorým je pojem ohrozenie.

Nebezpečná udalosť teda predstavuje ohrozenie, ktoré je zamestnávateľ povinný zisťovať a následne je povinný odstraňovať ho.

V reálnej praxi nie je možné, aby zamestnávateľ zistil všetky nebezpečenstvá a ohrozenia iba na základe logických úvah zodpovedných zamestnancov a ich doterajších skúseností. Práve nebezpečné udalosti sú zdrojom informácií o ohrozeniach, ktoré sú v praxi reálne, pretože pri nebezpečných udalostiach ohrozenia reálne v praxi nastali a kedykoľvek môžu nastať opäť s oveľa negatívnejšími dôsledkami. Preto je potrebné na základe tejto reálnej skúsenosti s ohrozením zabrániť jeho opätovnému výskytu, teda odstrániť ohrozenie. Tým zamestnávateľ znižuje pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a znižuje stupeň možných následkov na zdraví, teda znižuje riziko, čím aktívne vykonáva prevenciu pracovnej úrazovosti. Toto je zmysel a podstata nebezpečných udalostí tak, ako sú definované v zákone č. 124/2006 Z.z. Uvedené podporuje aj ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z.z., podľa ktorého je zamestnávateľ povinný po oznámení nebezpečnej udalosti bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia.

V žiadnom prípade nesmie byť zmyslom nebezpečných udalostí pre zamestnávateľa to, aby bol napríklad odobratím pohyblivej zložky mzdy potrestaný zamestnanec, ktorý svojim konaním spôsobil vznik nebezpečnej udalosti a oznámil ju. Práve naopak, zamestnávateľ by mal zamestnancov motivovať z vyššie uvedených dôvodov k tomu, aby zamestnanci plnili svoju povinnosť podľa § 17 ods. 1 písm. c) zákona č. 124/2006 Z.z., teda aby bezodkladne oznamovali vznik nebezpečných udalostí. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z.z. je zamestnávateľ povinný vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje

vznik udalosti podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, teda aj nebezpečných udalostí. Práve do tohto vnútorného predpisu je vhodné zakomponovať aj pozitívny motivačný faktor pre zamestnancov, aby plnili svoju oznamovaciu povinnosť. Nebezpečné udalosti zvyčajne nevznikajú iba v dôsledku pochybenia zamestnanca, ale aj v dôsledku nepriaznivých pracovných podmienok, nesprávnych pracovných postupov, ďalej z nedostatočnej informovanosti zamestnancov, zo zlej organizácie práce a samozrejme zvyčajne sa jedná o kombináciu týchto rôznych faktorov.

Z hľadiska prevencie pracovnej úrazovosti má z vyššie uvedených dôvodov pre zamestnávateľa veľký význam dodržiavať ustanovenia § 17 zákona č. 124/2006 Z.z., ktoré sa týkajú nebezpečných udalosti a neopomínať ich. Je potrebné uvedomiť si, že nepoučenie sa z nebezpečných udalostí a neprijatie potrebných opatrení bude s vysokou pravdepodobnosťou u zamestnávateľa viesť ku vzniku tragických udalostí.

Vypracoval: Ing. František Cyprich

E-mail: frantisek.cyprich@ip.gov.sk

Tel.: 0907 982 427

